

Ewa Lenckowska

Łęg Starościński - Leśna Góra, woj. ostrołęckie. Stanowisko 22a

Informator Archeologiczny : badania 17, 11-12

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

szkła, 12 odłupków lub widrów otuszowanych oraz wiele kamieni ze śladami odhijania lub gładzenia. Typologiczno-stylistyczny charakter wyżej wymienionych form wskazuje na przynależność omawianego zespołu do kręgu kultur z liściakami o bliskich analogiach do zespołów kultury świderekiej. Wydaje się, że zakończenie badań geomorfologicznych oraz analizy C 14 pozwolą uściślić chronologię tego obiektu.

Badania będą kontynuowane.

LIPNICA WIELKA, gm. Jabłonka
woj. nowosądeckie
Stanowisko 2

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii
w Krakowie

Badaniami kierował mgr Jacek Rydzewski.
Finansował WKZ w Nowym Sączu. Trzeci sezon badań.

Badania objęły kulminację wzgórza 625 m, w pobliżu wykopów z lat 1978 i 1981. Wytyczono 5 wykopów o łącznej powierzchni 162 m², co z wykopami z lat ubiegłych tworzy 257 m² przebadanej powierzchni. Wykop główny /IV/83 odsonił centralną część skupienia zabytków. Występują one w gliniastej, zwietrzalnie zachowanej w postaci płytów, zniszczonych całkowicie w brzożnych partiach pół omych, gdzie współczesna oranica nakrywa bezpośrednio poziom przedozwarceniowych ilów i piasków warstwowanych.

Wydobyto ponad tysiąc wyrobów z krzemienia jurajskiego, bałtyckiego, czekoladowego, radiolarytu, kwarcytu i innych surowców. Wśród nich są liczne rdzenie, duża ilość łusek i drobnych odłupków, widry oraz ok. 100 narzędzi. W tej grupie krótkie i krępe drapacze tamowiańskie, drapacze smukłe, rylice, półtyłczaki Zehnheren, liściaki ahrensburckie, tyłczaki łukowe, tyłczaki Stawinoga, przekłuwacze Zinken i inne formy. Nowością jest odkrycie w bieżącym sezonie elementów hamburskich, których sytuacja planigraficzna i stratygraficzna wskazuje, iż tworzą one z całą grupą homogeniczną całość, występując jako elementy przeżytkowe. Badania potwierdziły związek inwentarza z kulturą ahrensburcką.

Ponadto przeprowadzono w okolicy prace weryfikacyjne i kontrolne, które ujawniły szereg ilościowych, dalszych, nieregularnie bogatych śladów osadnictwa paleolitycznego, z których dwa /stanowiska 8, 13/ poddano badaniom sondażowym.

Badania będą kontynuowane.

ŁĘCZNA STAROŚCINSKI - Łęčna Góra
woj. ostrołęckie
Stanowisko 22a

Wojewódzki Konserwator Zabytków
Muzeum Okręgowe
w Ostrołęce

Badania prowadziła mgr Ewa Lenkowska.
Finansował WKZ w Ostrołęce. Pierwszy sezon badań.
Obecnie stanowisko mezolityczne.

Stanowisko odkryte w trakcie badań powierzchniowych w 1981 r. Położone jest ono na wydnie piaszczystej w odległości ok. 2,5 km na północ od starorzeczka Narwi i od strony półn. otoczone jest bagnistymi łąkami. Od wydny w kierunku południowo-zachodniej w odległości ok. 2 km. płynie rzeczka Rozoga. Stanowisko zostało poważnie zniszczone w wyniku wybierania piachu na budowę miejscowej drogi. Niezniszczony pozostał jedynie grząb wydny. W trakcie badań powierzchniowych zebrano dużą ilość materiału krzemienno-kałkowego, na podstawie którego określono chronologię stanowiska na przekłom sobyłkowego paleolitu i holocenu.

W wyniku badań z powierzchni 70 m² uzyskano 1074 wyroby krzemienne, z czego 97 % zabytków wystąpiło w warstwie iluwium do głębokości 90 cm. Należy zaznaczyć, że największa ilość zabytków wystąpiła na głębokości 60 - 80 cm.

Materiał krzemienno-kałkowy, po wstępnej analizie wydaje się jednorodny - mezolityczny. W inwentarzu wystąpiły zbrojniki trapezowate, tyłczaki mikrolityczne, półtyłczaki, rylice, drapacze widrowe, podkrążkowate, szkrzebla.

Za wstępnej analizy planigraficznej wynika, że uchwycono fragment krzemienicy.

Materiały opracowywane są w MG w Ostrołęce.

Badania powinny być kontynuowane.

ZYKOWE, gm. Wierochles
woj. sieradzkie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
w Łodzi

Badania prowadzili: dr Krzysztof Cyrek prs, współpracy
mgr Marii Cyrek.

Finansował WKZ w Sieradzu. Szósty sezon badań.

Stanowisko wielokulturowe - od paleolitu schyłkowego
po neolit /kultura ceramiki grzebykowo-dółkowej/ i
kultura pucharów lejkowatych/.

Stanowisko leży na opłu wysokiej terasz lewego brzegu Warty. Wykopy o powierzchni 78 m² miały na celu, obok odkrycia kolejnych obiektów kulturowych, rozpoznanie zasięgu stanowiska w kierunku wschodnim oraz południowym. Odkryto kilka interesujących jam kulturowych. Wśród nich był fragment obiektu paleolitycznego odsłoniętego częściowo w roku ubiegłym, kilka jam gospodarczych, w których ceramika "kultury grzebykowo-dółkowej" współwystępowała z krzemienym inwentarzem o typowo mezolitycznym charakterze oraz kolejny, oszarty na stanowisku, grób szkieletowy. Uzyskane dane stratygraficzne pozwoliły uściślić identyfikację odkrytego w roku ubiegłym obiektu z "kamienną posadzką" na paleolit schyłkowy.

Wśród zabytków krzemienych wydobyto m.in. 29 rdzeni, 14 zbrojników, 1 ostre liściowate, 2 mikrorylcowce, 3 rylice, 1 półtylczak, 2 przekłuwacze, 11 drapaży oraz 22 inne formy retuszowane.

Ważnym efektem tegorocznych badań było uchwycenie w stratygrafii pionowej rozdziału inwentarza paleolitycznego zalegającego poniżej poziomu /-40/ od zalegającego powyżej tego poziomu zespołu mezolitu ceramicznego. Wchodziło w skład tego ostatniego ceramika to pucharowate lub kulpanowate w formie naczyń o małym dnie i z umieszczonym w górnej partii urozmaiconym ornamentem. Do głównych wątków ornamentacyjnych należą: karbowanie krawędzi, ukosne kratka /ornament ryty/ z wypychanymi od zewnątrz otworkami oraz podwójny szereg prostokątnych lub ukosnych słupków /ornament stempelkowy/. Do najważniejszych elementów inwentarza krzemienego, towarzyszącego tej ceramice, należą: drobne jednopiętwe rdzenie wiórkowe, krótkie i krepie drapaże, mikrorylcowce oraz liczne zbrojniki. Grupę tych ostatnich tworzą trapezy, wkładki prostokątne, drobne półtylczaki, mikrotylczaki i trójkąty /równoramienne, z retuszem trzeciego boku, rozwartokątne i prostokątne/.

Wspomniany grób szkieletowy, jako jedyny na stanowisku posiadał dobrze zachowaną jamę grobową z wyposażeniem, na które składały się 2 zaopas, 1 wierzchnik, zbrojnik półtylcowy oraz rdzeń naczątkowy. Szkielet o orientacji NW-SE leżał na wznak, a układ rąk sugerował, że nieboszczyk obejmował na wysokości piersi duży przedmiot /?/. Aneloidalny obrządek pogrzebowy świadczy o kulturowej jednorodności wszystkich 4 grobów związanych prawdopodobnie z zespołem mezolitu ceramicznego.

Badania będą kontynuowane.

WICHAŁÓW, gm. Bełchatów
woj. piotrkowskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
w Łodzi

Badania prowadziła mgr Ewa Niesiołowska-Szreniowska
przy współpracy mgr. Pawła Marosika /współautor opracowania/. Finansował WKZ w Piotrkowie. Szósty sezon badań.
Osada /obozowisko/ kultury komornickiej, starsza faza
mezolitu.

Przekopano 74 m², w tym 16 m² przypade na wykop przeprowadzony dla celów geomorfologicznych. Nawiązując bezpośrednio do wykopów z lat ubiegłych, założono długi wykop na południo-